

**DEÁK FERENC
MAGYAR NYELVI ÉS SZÖVEGÉRTÉSI
VERSENY
4. évfolyam
2019. november 13.**

KÓDSZÁM:

Déli felhők

Domb tövén, hol nyúl
szalad,
S lyukat ás a róka:
Nyári fényben, napsütésben
Felhőt les Katóka.

Zöld fűszál az ajka közt,
Tenyerén az álla...
A vándorló felhő-népet
Álmosan csodálja.

Elől úszik Mog király,
Kétágú az orra,
Feje fölött koronája,
Mint a habos torta.

Fut mögötte a bolond
Szélesen nevetve,
Nagy púpjából szürke kígyó
Nyúlik az egekbe.

Törött kordén utazik
Egy kopasztott kánya,
S haját tépve Bogyóvére,
A király leánya.

És utánuk cifra ház
Gördül sok keréken,
Benn a cirkusz hercegnője
Öltözködik éppen.

Száz ruháját, ékszerét
Odaadná szépen,
Csak egy hétig futkoshatna
Lenn a nyári réten.

Weöres Sándor

Kék a hajnal

Kék a hajnal, kék,
harmat hinti még.
Éledező tarka mező
tavaszi csokra szép!
Kék fenn az ég!
Kék fenn az ég!
Tavaszi szellő fújja hátunk,
ragyog a kikelet, örül a lég!

Nóta, meg ne állj,
szállj te, szállj te, szállj!
FüTTY kanyarúl, arc kipirúl,
szapora móka vár!
Zeng, zsong a táj!
Zeng, zsong a táj!
Viola-kedvünk, szöcske-lábunk,
röpül a cinege, dalol a száj!

Ha nap süt a rétre

Ha nap süt a rétre,
A rét közepére
Gyerünk, gyerekek, csapatostól.
Hozzuk ki a labdát,
Rakjunk güzü-cspadát,
Csattogjon a csillagos ostor.

Hold és a felhő

Árok mellett
üszkös a fadereka,
üszkös a fadereka,
kikorhadt.

Felhő-cápa
úszik az egeken át
úzi a hegyeken át
a holdat.

Egyszer égig
fölmásznék,
mennyi cápát
horgásznák.

Föl ne mássz, mert
üszkös a fadereka
üszkös a fadereka
kikorhadt.

Szövegértési feladatok (40 pont)

1. Találós kérdések

Mire gondoltam? Megoldásokat írd a vonalra!

Mikor fekszel, ő akkor kél.
Egyszer egész, máskor csak fél.
Nincsen tüzem, mégis lámpás,
A vándornak szinte áldás.

Mikor felkel, minden éled,
Életre kel a természet.
Mozdul növény, állat, ember,
Levegő, víz, felhő, tenger.

Hol vizet önt,
hol havat hint,
hol jeget szór fejedre,
s elszáll- pedig szárnya
sincsen –
nyugatra, keletre.

Havat olvaszt,
vizet ont,
fényt áraszt,
lombot bont.

Kötekedik füvel-fával,
Játszik mások kalapjával,
lovagol az ember hátán,
soha nem áll saját lábán.
Mi az?

5	
---	--

2. Találd ki a versszak ritmusát! Írd a szótagok fölé az énekórán tanult jelöléssel!

2

Á-rok mel-lett

űsz-kös a fa-de-re-ka,

űsz-kös a fa-de-re-ka,

ki-kor-hadt.

Melyik szintén Weöres Sándor vers ritmusával egyezik meg ennek a versnek a ritmusa?

.....

9	
---	--

3. Magyarázd meg a következő fogalmakat!

kordé:
 kikelet:
 üszkös:
 güzü:

4	
---	--

4. Weöres Sándor verseiben állatok bújtak el. A meghatározások alapján keresd meg őket!

The crossword puzzle grid consists of several interconnected paths. The starting points for the clues are:

- 4: A vertical path of 6 squares on the far left.
- 2: A vertical path of 3 squares in the middle.
- 3: A horizontal path of 4 squares, starting from the second square of the vertical path '2'.
- 7: A horizontal path of 7 squares at the bottom.
- 5/6: A horizontal path of 3 squares at the top right.
- 1: A horizontal path of 4 squares in the middle right.

1. Gyorsan szedi lábát.
2. Erőteljes kaparó mozgást végez.
3. Nyújtózkodik a magasba.
4. Vékony testrészéből 6 db van.
5. Nem földhöz ragadt állat.
6. Vízen és levegőben is úszik.
7. Nem sok tolla maradt ennek a madárnak

7	
---	--

5. Verskeverék

Keresd meg, melyik versből van a sor, és írd mellé a címét!

Ha nap süt a rétre,
 Zeng, zsong a táj!
 Éledező tarka mező,
 Röpül a cinege, dalol a száj!

Lenn a nyári réten,
 A rét közepében,
 szapora móka vár,
 úszik az egeken át.

8	
---	--

6. Szólások-közmondások
Melyik mit jelent? Kösd össze!

Buta, mint a sötét felhő.	Megvalósíthatatlan terveket sző.
A felhőkön horgász.	Nem sokat ér annak a munkája, aki közben ábrándozik.
Ki a felhőket nézi, a munkát nem végzi.	Kigömbölyödött az arca.
Megtelt, mint a hold.	Nagyon ostoba.
Elfogy, mint a holdvilág.	Már csak nagyon rövid ideig élhet, nem sokáig tart valami.
Meg vannak számlálva a napjai.	Egyre soványabb lesz, egyre kevesebb lesz.
A napnak gyertyával világít.	Olyasmit magyaráz, ami magyarázat nélkül is teljesen nyilvánvaló.

7	
----------	--

40	
-----------	--

Helyesírási feladatok (40 pont)

1. Ellentét

Az alábbi szavak ellentétei mind szerepelnek a fenti versekben. Keresd meg őket, és írd a megfelelő szó mellé!

- ép –
- lenn –
- csúnyán –
- megveti, elítéli -
- egyszerű, szegényes –
- temet –
- nappal –

7	
----------	--

2. Nézd meg az alábbi versrészletet! Igaz (I) vagy hamis (H) az állítás? Írd a megfelelő betűt az állítás után!

Árok mellett
 üszkös a fadereka,
 üszkös a fadereka,
 kikorhadt.

- a) Van benne kiejtéstől eltérő helyesírású szó.
- b) Az üszkös szó egy köznév.
- c) Van benne legalább egy hosszú magánhangzó.
- d) Nincs benne hosszú, egyjegyű mássalhangzó.
- e) A leghosszabb szó négy szótagos.
- f) 5 szófaj van a részletben.

6	
---	--

3. A betűhálóban 12 szó bújt el a versekből! Keresd meg őket 4 irányban (→↓↗↘)! Írd le őket szótagolva!

É	J	J	E	L	L	R	P	N	S	T	Y	K
F	E	L	H	Ó	J	R	M	O	A	V	T	N
G	N	S	J	K	M	T	G	M	M	N	E	Z
S	R	B	T	R	R	A	R	J	E	B	Y	W
Z	L	Y	P	E	L	A	M	B	S	Q	É	M
E	M	A	S	L	H	Q	Y	É	X	T	M	G
L	N	Y	I	Z	W	N	T	Y	H	D	D	P
L	P	S	P	N	É	Ü	B	Y	B	O	P	B
Ó	C	Y	G	F	S	L	J	W	T	J	L	Z
V	K	N	Z	P	T	G	L	B	N	Z	X	D
D	L	Q	A	T	Y	D	W	E	Y	G	L	M
T	T	N	D	X	M	M	D	T	L	J	D	Q

.....

.....

.....

.....

12	
----	--

4. A versekben nagyon sok az egytagú szó. Gyűjts 10 hárombetűs, egy szótagú szót (ne csak a versből)! Mindig csak 1 betűt cserélj ki, hogy értelmes szó maradjon! Pl.: TÁL-TÉL-TÉR...

KÉK-

.....
.....

5	
---	--

5. Összekeveredtek az alábbi főnevekben betűk. Találd ki a szavakat!

ouhzzk, mathar, oldh, htaáj, cegjerehőn,

.....
.....

5	
---	--

6. Írj ki a versekből 1-1 példát a nyelvtani fogalmakhoz!

Szófaj	Példa
többes számú főnév:	
tulajdonnév:	
melléknév:	
számnév:	
igekötős ige:	

5	
---	--

40	
----	--

Összpontszám:

80	
----	--

Készítette: Istvánder Annamária, Pusztai Ágnes, dr. Tarnai Istvánné